

1. שמות פרק ב'

- א. (1) הדבר שנודע הוא שמושה הרג את האיש המצרי.
(2) משה הבין זאת מדברי האיש העברי: "הֲלֹהֶרְגִנִי אֲתָהּ אִמֵּר פְּאֹשֶׁר הִרְגִּתָּ אֶת הַמִּצְרִי?" (פסוק י"ז).
ב. (1) משה הושיע את בנות יתרו מפני הרועים האחרים, שנהגו לפגוע בהן, והשקה עבורן את צאנן.
(2) שלושת הסיפורים מלמדים על רגישותו של משה לסבלם של אנשים חלשים. אַן על האומץ של משה לקום ולעזור לאחרים למרות הסיכון הכרוך בעזרה.
ג. רעואל הוא יתרו. בתמורה על הטובה שעשה משה לבנותיו נתן לו רעואל את ביתו ציפורה לאישה. יתקבל גם: רעואל הוא אבא של יתרו, סבו של הבנות.

2. שמות פרק ב'

- א. (1) מצוות עשה בעשרת הדיברות (יש לציין שלוש):
אמונה בה', אמונה באחדות ה', לשמור את השבת ולזכור אותה, כיבוד אב ואם.
מצוות לא תעשה בעשרת הדיברות (יש לציין שלוש):
איסור עשיית פסלים ותמונות לעבודה זרה, איסור להשתחוות לפסלים, איסור לעבוד לאל זר, איסור נשיאת שם ה' לשווא, האיסור לרצוח, האיסור לנאוף / לבגוד, האיסור לגנוב, האיסור להישבע שבועת שקר או להעיד עדות שקר, האיסור לחמוד (לרצות אישה או רכוש שאינו שייך לך).
(2) אריכות ימים.
ב. (1) בני ישראל ביקשו ממושה לדבר אליהם, במקום שה' ידבר אליהם.
(2) הם חששו ששמיעת קול ה' עלול לגרום למוותם.
ג. כדי שבני ישראל יאמינו בסמכותו של משה.

3. במדבר פרק י"ג

- א. (1) יש לצטט ולהסביר אחד מן הציטוטים האלה:
יושבי הארץ: "החזק הוא הרפה" (פסוק י"ח) אַן "המעט הוא אם רב" (פסוק י"ח), אַן "הערים אשר הוא יושב פְּהִנָּה הַבְּמִחְנִים אִם בְּמִבְצָרִים" (פסוק י"ט).
יש לצטט ולהסביר אחד מן הציטוטים האלה:
טיב הארץ: "הטובה היא אם רעה", "השמנה היא אם רזה", "היש בה עץ אם אין" (פסוק י"ט).
(2) יש לצטט ולהסביר: "עז העם היושב בארץ והערים בצורות גדולות מאוד... חזק הוא ממנו... כל העם אשר ראינו בתוכה אנשי מידות" (פסוקים כ"ה-ל"ג).
יש לצטט ולהסביר: "זבת חלב ודבש היא וזה פריה... ארץ אוכלת יושביה היא" (פסוקים כ"ו-ל"ב).
ב. (1) המסקנה של המרגלים הייתה שעם ישראל לא יוכל לנצח את העם היושב בארץ ולשבת בה.
(2) הוצאת דיבה היא פרסום דברי שקר. על פי הכתוב בפסוק ל"ב, שיקרו המרגלים באומרם כי הארץ אוכלת יושביה וכי הם (המרגלים) נראו בעיני יושבי הארץ כחגבים.
ג. הדובר הוא כלב בן יפונה. בניגוד לדברי המרגלים האחרים, הוא מעודד את העם לכבוש את הארץ ומחזק אותו לקראת המשימה.

4. במדבר פרק כ'

- א. (1) הם התלוננו שאין להם מים לשתות.
(2) ה' הורה למשה שהוא ואהרן ידברו אל הסלע כדי להוציא ממנו מים לעם. אולם משה ואהרן גם נזפו בעם על תלונותיהם; ומשה היכה פעמיים בסלע במקום לדבר אליו.

- ב. חטאם של משה ואהרן היה שהם לא נהגו כפי שהורה להם ה' והיכו בסלע במקום לדבר אליו.
 א. משום שכינו את בני ישראל "המורים" - מורדים.
 א. משום שכעסו על עם ישראל.
 הם נענשו בעונש כה חמור בגלל חומרת החטא או לפי כמה מן הפרשנים משום שה' דקדק איתם כחוט השערה והענישם בחומרה אף שהחטא לא היה כה חמור.
 א. (לפי אברבנאל) הם נענשו בעצם על חטאים אחרים (חטא המרגלים וחטא העגל שבשל מנהיגותם הייתה להם אחריות לביצועם), אך בשל כבודם תלה הכתוב את עונשם בחטא מי המריבה.
 ג. המרגלים הביאו איתם מארץ ישראל ענבים תאנים ורימונים. בני ישראל הזכירו תאנים ורימונים בתלונתם למשה כדי להדגיש את הניגוד בין הבטחתו ובין המציאות הקשה במדבר ולטעון שמשה לא עמד בהבטחתו.

חלק שני — עיון בנביאים ראשונים

5. **שמואל א. פרק א**
- א. (1) פנינה ציערה את חנה על עקרותה. אלקנה ניסה לנחם את פנינה ולפצות אותה על עקרותה באמצעות גילוי יחס מועדף כלפיה.
 (2) חנה נדרה שאם תזכה לילד תקדיש אותו לה'.
 ב. (1) עלי חשב שחנה שיכורה כי הייתה נסערת מאוד והוא ראה שהיא מדברת אל עצמה ללא קול.
 (2) חנה הסבירה שהיא מתנהגת כך בגלל מצבה הקשה ("אִשָּׁה קִשְׁת רוּחַ אֲנִי") (פסוק ט"ו).
 ג. חנה דחתה את קיום הנדר משום שלא רצתה להיפרד מבנה כל עוד הוא יונק וזקוק לה בקרבתו.
6. **שמואל א. פרק ט**
- א. (1) תכונה מפסוק ב': "גבוה מכל העם".
 (2) תכונה שאפשר ללמוד מפסוקים ג'-ה': מכבד את אביו, מסור למשפחתו.
 ב. (1) המעשה יהיה להושיע את ישראל מיד פלישתים.
 (2) המעשה: הושבת שאול ונערו בראש הקרואים וההנחיה לטבח לתת לשאול מנה מובחרת מן הזבח.
 האמירה: "וְלָמִי כָּל תְּמִדַּת יִשְׂרָאֵל הָלֹא לָךְ וְלְכָל בֵּית אָבִיךָ" (פסוק כ').
 ג. פרטים דומים בהמלכת שאול ודוד (יש לציין פרט אחד):
 שמואל המליך את שניהם, שניהם עברו המלכה סודית לפני ההמלכה הציבורית, ההמלכה נעשתה באמצעות משיחה בשמן והודעה על בחירת ה' בו להיות מלך.
7. **שמואל א. פרק ט"ו**
- א. (1) שני הציוויים של שמואל על שאול בנוגע למלחמה בעמלק:
 "וְהִתְמַתָּם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ" (פסוק ג) - אסור להשתמש ברכוש של עמלק.
 "וְלֹא תִחַמַּל עָלָיו" (פסוק ג) - לא לרחם על שום אדם מעמלק או על שום בעל חיים ששייך לעמלק ולהרוג את כולם.
 (2) שאול עבר על שני הציוויים: הוא השאיר בחיים את מיטב הצאן והבקר ואף את אגג מלך עמלק ולא החרימם את כל הרכוש כפי שנצטווה: "וְיִחַמַּל שְׂאוּל וְהָעָם עַל אֲגָג וְעַל מֵיטֵב הַצֹּאן וְהַבְּקָר... וְלֹא אָבוּ הַחֲרִימָם" (פסוק ט').
 ב. (1) שאול הסביר שחטא בגלל החשש שלו מן העם.
 (2) קריעת המעיל מסמלת את קריעת הממלכה משאול והעברת השלטון ממנו למלך אחר.
 ג. המלכות נלקחה משאול בגלל חטאו במלחמת עמלק וניתנה לדוד.

חלק שלישי — בקיאות בנביאים ראשונים

8. **שילה** — מקום המשכן. מקום מגוריהם של עלי ובניו ושל שמואל שגדל עימם (**שמואל א**, פרקים א', פסוק ט', פרק ב', פסוק ט"ו).
הרמה — המקום שבו גר שמואל / המקום שאליו הגיעו שאול ונערו כשחיפשו את האתונות (**שמואל א**, פרק ט').

הגלגל — המקום שבו נפגשו שאול ושמואל אחרי מלחמת עמלק, ובו בישר שמואל לשאול על קריעת הממלכה ממנו (שמואל א, פרק ט"ו, פסוק י"ג).

9. שר צבא ה' — פגש את יהושע בסמוך ליריחו. (יהושע ה', י"ד).

אהוד בן גרא — שופט שהושיע את ישראל מיד עגלון מלך מואב (שופטים, פרק ג', פסוק ט"ו).

אגג — מלך עמלק. שאול חמל עליו ולא הרג אותו. שמואל הרג אותו (שמואל א, פרק ט"ו, פסוק ח').

10. א. דוד

ב. הקינה של דוד לאחר מות שאול ויהונתן בגלבוע.

11. סדר האירועים לפי התרחשותם: קריעת הירדן (יהושע, פרק ד'), נישואי דוד ומיכל (שמואל א, פרק י"ח), מות שאול (שמואל

ב, פרק א'), בניית בית המקדש (מלכים א, פרק ח'), פילוג הממלכה (מלכים א, פרק י"ב).

12. א. דוד מלך שבע שנים בחברון.

ב. 33 שנים בירושלים (מלכים א, פרק ב', פסוק י"א).

13. א. דוד רקד / פיזז / כרכר (מספיק לציין אחת מן הפעולות).

ב. מיכל בזה לו, אמרה לו שאינו מתנהג בצורה שמתאימה למלך (שמואל ב, פרק ו', פסוק ט"ז, פרק כ').

14. א. שמשון

ב. חידה שחד שמשון לפלשתים. התשובה לחידה הייתה כוורת דבש שנוצרה בגווית האריה שהרג שמשון (שופטים,

פרק י"ד, פסוק י"ד).

15. א. יהונתן נתן לדוד את המעיל שלו וגם את מדיו, חרבו, קשתו וחגורו (שמואל א, פרק י"ח, פסוק ד').

ב. שאול ניסה להרוג את דוד (שמואל א, פרק י"ח, פסוקים ח'-י').